

Democratie en diaspora

Rabbijnen, dominees, priesters en imams beweren allen dat onze aarde is toegerust door een 'hogere macht'. Aangezien er maar één 'wereld' valt waar te nemen, die zowel voor de rabbijnen, de dominees, de priesters en de imams één en dezelfde is, dan kan het niet anders dan dat men kennelijk ook spreekt over de éne en dezelfde 'hogere macht'. In principe beroepen de drie

monotheïstische religies zich ook op die 'éne macht', maar desalniettemin verschillen zij zoveel van elkaar dat zij elkaars belijden veroordelen. De reden daarvan is dat deze religieuze stromingen niet het hoogste gezag toekennen aan het enige verbond van die 'ene' Almacht zelf met het volk Jisra'el, maar aan 'eigen' menselijk gezag zoals vastgelegd in respectievelijk Talmoed, Nieuwe Testament en Koran. Hetgeen tot op de dag van heden geleid heeft tot veel onderling onbegrip en strijd.

Strijd om de macht

We zullen het in dit artikel niet hebben over alle afschuwelijke gevolgen van de strijd tussen de verschillende godsdiensten die gedurende vele eeuwen werd en tot op de dag van heden wordt gevoerd. Mensen van verschillende godsdienstige overtuigingen achten allen voor zich het grote gelijk aan hun kant en wijzen het belijden van anderen absoluut af. Daar waar een godsdienstige richting een machtspositie inneemt heeft dat dikwijls tragische

gevolgen voor andersdenkenden in dat gebied. Van verdraagzaamheid is in zulke situaties helaas maar weinig sprake. En toch zal het anders moeten wil de mensheid in vrede en harmonie een zegenrijke samenleving kunnen vormen. De geschiedenis van de mensheid toont overduidelijk aan dat vrede en harmonie alleen mogelijk is als de samenleving zo wordt georganiseerd dat de verschillende overtuigingen met respect voor elkaar naast elkaar kunnen bestaan. Dit betekent dat men tenminste zal moeten uitgaan van de gelijkwaardigheid van alle mensen met alle vrijheden en beperkingen die daarbij horen.

De scheiding tussen Staat en Kerk

In Nederland leven zowel Joden, christenen en moslims als vele mensen die allerlei andere religieuze stromingen zijn toegedaan. Het is de intentie van de Nederlandse samenleving dat al deze verschillende groeperingen met hun specifieke overtuigingen vreedzaam naast en met elkaar leven. Komen er desondanks, zo nu en dan, uitingen van onverdraagzaamheid tussen groeperingen aan de oppervlakte, dan kan de Nederlandse overheid haar gezag laten gelden en daar eventueel tegen optreden. Dat totaal van elkaar verschillende groeperingen in Nederland vreedzaam naast elkaar kunnen bestaan is bijvoorbeeld mogelijk omdat Nederlandse Staat een parlementaire democratie is die de universele rechten van de mens als uitgangspunt heeft. Wat houdt dat in?

De Nederlandse bevolking koos onlangs een nieuwe volksvertegenwoordiging. De bevolking heeft een grote keuze tussen verschillende politieke partijen. Uiterst rechts van het politieke veld is men van mening dat de staat zich zo weinig mogelijk moet bemoeien met de maatschappij en de burgers. Uiterst links van het politieke veld is men juist van mening dat de staat in feite 'alles' moet regelen voor de burgers. Tussen deze twee uiterste standpunten variëren de opvattingen van de verschillende zogenaamde middenpartijen van rechts van het midden tot links van het midden. In Nederland is het zo dat, hoewel een uiterst rechtse of een uiterst linkse partij de grootste

kan worden, er toch alleen geregeerd kan worden met de steun van het midden. Het resultaat is dat er over het algemeen een gematigd beleid wordt uitgevoerd.

In een democratie bestaat echter de mogelijkheid dat een parlementaire meerderheid met slechte inzichten haar dictaat zou kunnen opleggen aan een bevolking waarvan een minderheid het gelijk van het goede inzicht aan haar kant heeft. Een democratie dient dus een beveiliging te hebben tegen misbruik van de macht. Het minste wat men in zulke omstandigheden kan doen is het veilig stellen van de ‘universele’ grondrechten van alle burgers, zoals gelijkwaardigheid van alle mensen, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, etc.

Eén van de verworvenheden van de Nederlandse maatschappij is de scheiding tussen ‘Staat en Kerk’, hetgeen betekent dat er een scheiding is tussen het instituut Staat en het instituut Kerk. De geschiedenis van de mensheid toont namelijk aan dat het verstandig is om vrijheid van godsdienst en meningsuiting te garanderen aan alle burgers. Heel veel ellende, oorlog en vervolging in het verleden, maar ook tegenwoordig nog, is te wijten aan onverdraagzame, politieke en godsdienstige groeperingen met ‘staatsmacht’ die elkaar bestrijden en er niet voor terug deinzen elkaar desnoods ‘uit te roeien’.

Dat neemt niet weg dat er desondanks in Nederland godsdienstig georiënteerde politieke groeperingen zijn die ernaar streven om de staat te organiseren volgens hun opvattingen gebaseerd op de Bijbel of tegenwoordig misschien zelfs de Koran. Bijvoorbeeld: de

Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) staat een zogenaamde ‘theocratische’ maatschappij voor ogen volgens hun interpretatie van de Bijbel (Nieuwe Testament). Dit is opmerkelijk omdat bijvoorbeeld een staat als het tegenwoordige Israël, waarvan men toch zou veronderstellen dat zij de ‘theocratie’ zou nastreven gezien de oriëntatie van een groot deel van de bevolking op de Tora, juist kiest voor de democratie. Want de staat Israël heeft bij haar oprichting bewust gekozen voor een democratisch bestel. Dit betekent dat de staat de rechten (bijvoorbeeld vrijheid van godsdienst en meningsuiting, etc.) van alle burgers (Joden, moslims, niet-Joden, christenen etc.) erkent, beschermt en verdedigt. Betekent dit dat ‘democratie’ en ‘theocratie’ elkaar uitsluiten?

Misvattingen over de ‘theocratie’

Over het begrip ‘theocratie’ heersen vele misverstanden. Eén van de eenvoudigste misvattingen is dat in een theocratie het de Almacht zelf zou zijn die regeert. Vervolgens concludeert men dat de vroegere Jisra’elietische samenleving een theocratie was. Dit betekent echter dat alle fouten die toen werden gemaakt, en alle wreedheden die toen werden begaan, zouden kunnen worden toegeschreven aan de Almacht en hem zouden kunnen duiden als een willekeurig handelende, tirannieke wreedaard die maar laat moorden en uitroeien wat hem niet zou bevallen.

Wie het Verbondsboek leest komt echter al spoedig tot de ontdekking dat er geen sprake kan zijn van een direct door de Almacht persoonlijk geleide samenleving. Dat zou ook ingaan tegen de verantwoordelijkheid die de mens is toebedeeld. Het zijn de mensen die verantwoordelijk zijn voor de samenleving als

geheel. Ja, nog sterker, het zijn de mensen die verantwoordelijk zijn en worden gehouden voor het voortbestaan van het leven, dus voor de gehele wereld.

Wat de Almacht heeft gedaan is de mens raad geven om alles in goede banen te kunnen leiden. 'Theocratie' mag dus niet worden begrepen als 'godsregering' maar meer als een bestuur van mensen met de Almacht als consulent, als ultieme raadgever. Luisteren de verantwoordelijke menselijke leiders naar de raadgevingen van de Almacht, dan ontwikkelt zich alles

ten goede. Slaan ze die adviezen in de wind, dan zullen zij ook de kwalijke gevolgen van hun verkeerde beslissingen moeten ondervinden (zie SB 682-686/Deuteronomium 28). Als al gesproken kan worden van een 'theocratie' dan kan er dus hooguit sprake zijn van een door mensen (die de volle verantwoordelijkheid dragen) geleide samenleving, op grond van het door de Almacht gesloten verbond met het volk Jisra'el waarmee de betreffende verantwoordelijken volledig instemmen en daaraan vasthouden.

Inrichting Jisra'el volgens het Verbondsboek

De oorspronkelijke maatschappijstructuur van het oude Jisra'el is die van een open maatschappij zonder centraal gezag. Deze structuur komt het duidelijkst tot uitdrukking in SB 255-256/Exodus 18. Daar doet Jitrò, de schoonvader van Mosjè, een voorstel aan zijn schoonzoon om niet als een alleenheerser(rechter) het volk te besturen. In feite pleit hij voor decentralisatie. Hij wil dat Mosjè niet alleen de verantwoordelijkheid draagt, maar die verantwoordelijkheid legt bij ieder individu die deel uitmaakt van het volk Israël. Zeker er dient een algemeen verantwoordelijke te zijn. Die gezagsdrager is Mosjè, hij dient de verbondsregels voor te houden en daaraan vast te houden. Hij moet het voorbeeld geven aan het volk en het steeds

weer bepalen bij de eigen verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag.

Al met al geeft het voorstel (zie SB 256/Exodus 18:15-23) van Jitrò, om het volk in te delen in groepjes van 10 naburige gezinnen,

die veel met elkaar te maken hebben, ons een helder inzicht in de voorgestelde maatschappelijke structuur. Men gaat uit van de persoonlijke verantwoordelijkheid van ieder individu jegens de Almacht. Hij houdt ieder persoonlijk verantwoordelijk voor zijn of haar gedrag. Het hoogste gezag ligt bij het Verbondsboek waarin de universele gedragsregels en levensprincipes helder en duidelijk staan beschreven. Middels het Verbond gelden die regels voor allen die deel uitmaken van het volk Jisra'el of zij die bij

het volk verblijven (vreemdelingen). Iedere kleine gemeenschap (de kleinste bestaat uit 10 gezinnen) regelt haar eigen zaken. Onderling bieden zij hulp, zorg en bijstand aan elkaar. Bij meningsverschillen kunnen zij zich wenden tot een algemeen geaccepteerde wijze 'rechter' en zelfs raad inwinnen bij hogere 'rechters' (rechters over 50, 100 en 1000).

Helaas heeft het volk Jisra'el deze gedecentraliseerde samenlevingsstructuur na enkele eeuwen verlaten en zich overgegeven aan de gecentraliseerde machtsstructuur met een koning aan de top van de macht. Deze koningen trokken zich in het algemeen weinig aan van de gedragsregels die de Almacht heeft voorgeschreven in zijn Verbond met het volk Jisra'el. De gevolgen waren dan ook desastreus.

Inrichting Jisra'eel gedijt in diaspora

De gedecentraliseerde inrichting van het volk Jisra'eel blijkt niet slechts bedoeld voor of toegepast te kunnen worden bij een onafhankelijke natie. Ook in de diaspora biedt deze inrichting de garantie voor het blijvend gestalte geven aan het volk Jisra'eel. Los van welk regime dan ook kunnen zij die vasthouden aan het Verbond zich organiseren als een voorbeeldvolk binnen de natie waarvan zij als burgers deel uitmaken. Meestal zal zulk een gemeenschap worden geduid als een kerkgenootschap, maar wat de getrouwen aan het Verbond betreft is er gewoon sprake van het volk Jisra'eel. Dankzij de democratie en daarbij de toepassing en handhaving van de 'universele verklaring van de rechten van de mens', wordt het bijvoorbeeld in Nederland niemand onmogelijk gemaakt om het leven in te richten overeenkomstig de voorschriften van het Verbond van de Almacht met het volk Jisra'eel.

Dankzij het ontbreken van de machtsstructuur bij het volk Jisra'eel en de daarbij behorende persoonlijke verantwoordelijkheid van ieder individu jegens de Almacht en de naaste, is het dus mogelijk dat Jisra'eel zich overal ter wereld kan manifesteren en aan haar voorbeeldfunctie toekomen. Aldus is Jisra'eel een 'zegen' onder de naties.

N. Kooren.

<http://www.sjilo.com/Verbondsboek.html>

